

DIỄN ĐÀN

Số 18

Ngày 17/04/1991

nội dung

Người lao động ở vùng vịnh	trang 5
Skandal Pháp: G. Boudarel	6
Một cơ hội bị bỏ lỡ	7
Những vết rạn	
- Nguyễn Khắc Viện	8
- Hoàng Minh Chính	9
- Bùi Tín	12
Hồ sơ Bungary	
- Vụ thảm sát Krasna Poliana	18
- Vụ xung đột Bun-Việt	18
- Praha lên tiếng	19
Quý tín dụng tâm tư	21
Di duệ của Lý Thái Tổ	23
Diễn đàn Praha '90 - '91	
- Quyền con người	14
- Sự cân bằng trên nổi sọ	16
- Chiếc chén vàng	17

tạp chí diễn đàn

do thanh niên Việt nam
tại Praha biên soạn và phát hành

Chịu trách nhiệm: Trần Hồng Hà
Kolej Strahov XI/42
16 017 Praha 6.
Tel: 35 49 79, xin phòng 42.
Mọi thư từ, bài vở, tiền ủng hộ xin
gửi về địa chỉ mới:
Lê Thanh Nhân
Samizdat Diễn đàn
RESPEKT
11 000 Praha 1
Tel 22 26 51 - 111 p. 111
Fax: (42) (02) 22 25 04
Số tài khoản ngoại tệ:
Devizová konto: 34833 - 1010759 - 111
Komerční banka
Na Příkopě 3 - Praha 1

Các bạn thân mến,

Đã từ lâu Diễn Đàn nhận được sự giúp đỡ rộng rãi của thanh niên công nhân Praha trong mọi công việc, những đóng góp về sức lực cũng như trí tuệ và cũng đã từ lâu tờ báo đã trở thành tiếng nói chung của đông đảo tầng lớp thanh niên trong Praha cũng như ở toàn Tiệp khắc. Được sự đồng ý của các bạn công nhân, kể từ số này Diễn Đàn chính thức trở thành tạp chí của THANH NIÊN VIỆT NAM TẠI PRAHA

Chúng tôi, công nhân, sinh viên và nghiên cứu sinh Praha mong nhận được những ý kiến đóng góp của bạn đọc xa gần cho nội dung và hình thức của tờ báo, đồng thời cũng mong các bạn viết bài về cuộc sống, những tâm tư tình cảm của chính mình, những suy nghĩ về tương lai của đất nước. Mọi ý kiến, dù ngắn hay dài đều quý giá. Xin các bạn đừng nề hà, bởi chính chúng tôi cũng chỉ là những cây bút nghiệp dư.

Tờ báo tôn trọng mọi chính kiến bởi mục đích của chúng ta là cùng nhau tranh luận để tìm tới chân lý, một con đường đi đến với cơm no áo ấm bởi chắc chắn ai muốn đất nước mình mãi mãi than, cha mẹ, anh em mãi nghèo đói và tương lai mãi vô vọng.

Do là mục tiêu xa, còn trước mắt Diễn Đàn mong phản ánh được cuộc sống thực tại của công nhân, sinh viên ta đang lao động và học tập tại Tiệp khắc, Liên xô và các nước Đông Âu và cũng hợp sức báo về những quyền lợi thiết thực nhất của công đồng. Trong tình trạng nạn kỳ thị, khinh rẻ của dân bản xứ ngày càng trầm trọng, chúng ta cần đoàn kết để cứu lấy nhau.

Gần đây chúng tôi có nhận được nhiều thư từ của các bạn ở Liên xô. Nhiều nhóm trẻ vì không thể cam chịu mãi cảnh bị buộc phải câm lặng đã và đang tìm mọi cách nói lên tiếng nói của mình. Hiếm một nỗi các bạn ở bên đó gặp rất nhiều khó khăn nên chưa thể tự lực ra được báo. Trong giai đoạn tạm thời này Diễn Đàn xin làm chiếc cầu nối giữa người Việt ở Tiệp khắc và Liên xô. Chúng tôi mong chờ bài viết, bài dịch của các bạn bên đó cho mục "Lá thư từ Liên xô".

Chào thân ái - BBT

- Chúng tôi đã nhận được bài của các bạn: Hoài Hương (BRD), Nguyễn Anh Xuân (BRD), Thanh Tùng (TRNAVA), Hà Quang Khanh (Ústí nad Labem), Đoàn Văn Cội (Praha)
- Chúng tôi đã nhận được tiền ủng hộ của các bạn:

Hoài Hương, 10DM (BRD), Vũ Mạnh Thế, 20DM (BRD), Đỗ Văn Hiến, 100Kčs (Mladá Boleslav), Quang Huy, 20Kčs (Praha 7), Thanh Tùng, 50Kčs (TRNAVA), Nhóm bạn đọc Đức 20 DM (Flöha), Bùi Thị Bội Khanh, 20 USD (USA), Minh Tuấn 100 K (Praha 5)

- Chúng tôi đã nhận được thư của các bạn sau: Nguyễn Thu Vân (BRD), Nguyễn Văn Thi (Ostrava), Đinh Văn Thành (Praha), Nguyễn Xuân Trường (BRD), Hoài Hương (BRD), Nguyễn Anh Xuân (BRD), Nguyễn Hùng Vàng (BRD), Phan Tuyết Vân (CANADA), Lê Văn Lương (LITVINOV), Nguyễn Văn Thi (TRNAVA), Bùi Thị Bội Khanh (USA), Nguyễn Thị Duyên (PRAHA), Một bạn đọc (Praha), Quang Huy (Praha 7), Thanh Tùng (TRNAVA), E. Kankičová (Zlín), Hồ Quang Khanh (USA nad Labem), Hoàng Nam Việt (Liên Xô), Nguyễn Văn Ngọc (PRAHA), Labašta (CHLOUBOKY)

BBT xin chân thành cảm ơn các bạn.

TIN VIỆT NAM

DỪA THUYỀN NHÂN VIỆT NAM SANG KÔ-OÉT ?

Ông Bob Dornan, dân biểu đảng Cộng hòa (Mỹ) ở Orange County- California đề xuất kế hoạch khôi phục Kô-oét như sau: đưa thuyền nhân Vietnam sang đó. Ông nói rằng họ "là những người cần một đất nước", trong khi đó "Kô-oét cần người" làm những công việc bấp thỉu - và đòi hỏi khéo tay- thay thế những người Palestin và Arab khác

Ông Dornan đã gửi lá thư trình bày kế hoạch trên cho Emir/tiểu vương/ của Kô-oét. Đáng tiếc là thư trả lời của Emir chưa được công bố.
/The Economist 06.4.91/

SANYO ĐẠT ĐẠI DIỆN Ở SÀI GÒN

Đây là liên hiệp công ty Nhật Bản đầu tiên mở đại diện ở VN. Ông Trần Huỳnh Long 52 tuổi, công dân Canada sẽ là người đại diện của công ty tại đây. Matsushita và Sony đã ký các thỏa thuận về sản xuất Radio và TV đen trắng. Đồng thời hãng nội địa Vietronics lắp ráp TV màu với linh kiện của hãng JVC.

(Kyodo 10.12.1990)

NGƯỜI TA BUỒN GÌ

Theo tờ " Tuổi trẻ " 16.1.1991 cảnh sát kinh tế quận 6 TP HCM đã bắt thân ập đến khám xét căn nhà số 45, Đố "góc Thạch và tịc thu hơn 4 ki" thuốc phiện, một luồng quặng nguyên tử Uranium và 12 thanh đá của cây đàn đá (một nhạc cụ cổ VN). Cây đàn đá này được đánh giá có tuổi 2000 - 4000 năm.

Theo tin tổng hợp

VẤN ĐỀ TỊ NẠN

Trong hai ngày 25 và 26.3.91, đại diện của hơn chục nước có liên quan trực tiếp đến việc du nhập "thuyền nhân " Việt nam như Thái lan, Má lai, Indonexia, Hồng kông, Philippin, Anh ... và cao ủy tị nạn Liên hiệp quốc đã họp tại Geneve để xem xét lại các vấn đề xoay quanh việc hồi hương "không tình nguyện" của những người tị nạn hiện nay. Từ tháng 7 năm ngoái hơn 50 nước đã theo gương Hồng kông đặt ra các luật lệ chặt chẽ để phân biệt tị nạn chính trị và tị nạn kinh tế, trong đó cho phép chỉ nhận tị nạn chính trị với chứng cứ có bi phân biệt chính trị rõ ràng. Gần đây, một số sự kiện xung đột gây căng và thu thường tâm xảy ra ở một số trại tị nạn Hồng kông Thái lan giữa nhà cầm quyền đương tại và người Việt nam tị nạn tại đó, cũng như việc tổ chức hồi hương có nhiều vấn đề đối hỏi Cao ủy Liên hiệp quốc về tị nạn phải xem xét lại. Tuy nhiên, theo dự luận chung hội nghị không hứa hẹn một điều gì tốt hơn do hậu quả của làn sóng tị nạn Đông Âu.

(Thế giới(Pháp)26.3.91)

PHÁP VÀ VIỆT NAM

Nhân dịp đi thăm Việt nam, ông Tony Dreyfus, thủ ký chính phủ bên cạnh thủ tướng đã tuyên bố tại thành phố HCM ngày 25.3.91 rằng, Pháp sẽ làm tất cả để góp phần giải tỏa lệnh phong tỏa kinh tế của Mỹ đối với Việt nam, và chúng tôi mong ước, sau chiến tranh vùng vịnh , sẽ có chuyên biên đảng kể về lập trường của Washington T.Dreyfus sau khi đã gặp và hội đàm với các lãnh đạo cao nhất ở Hà nội đã thêm rằng: " Chúng tôi mong muốn giúp đỡ Việt nam (...) và chúng tôi muốn phát triển hợp tác với đất nước này".

(Thế giới Pháp, 27.3.91)

NAM MỸ BIÊN KẾT LẠI VỚI NHAU

Trên bầu trời kinh tế thế giới vừa xuất hiện thêm một ngôi sao mới, MERCOSUR. Đó là khối Thị trường chung Nam Mỹ. Bốn nước Argentina, Brazil, Uruguay và Paraguay đã ký kết hiệp ước về một thị trường chung, tương tự như Thị trường chung châu Âu. Khối kinh tế này sẽ có khoảng 200 triệu người tiêu thụ, 420 tỷ đôla tổng sản lượng thu nhập của các nước thành viên với diện tích khoảng 12 triệu km². Thị trường chung này sẽ đi vào hoạt động vào năm 1994. Điều đó có nghĩa là kể từ thời điểm đó giữa các nước sẽ xóa bỏ thuế hải quan, hàng hóa, dịch vụ, lực lượng lao động sẽ tự do dịch chuyển giữa các nước thành viên.

(Mladá fronta Dnes 4.4)

QUÉBEC ĐỘC LẬP??

Đến năm 1993 Québec sẽ trở thành nước độc lập, lãnh tụ đảng Québec tuyên bố như vậy tại Washington. Québec là một tỉnh của Canada, nói dân chúng nói tiếng Pháp. Ủy ban đặc biệt của chính phủ Canada đã chấp nhận đến tháng 10.1992 sẽ tiến hành bỏ phiếu toàn quốc về số phận của tỉnh này.

(Mladá fronta Dnes 4.4)

KHỐI HIỆP ƯỚC WARSZAWA PHI QUÂN SỰ

Kể từ ngày 31.3.1991 cơ cấu quân sự của khối Hiệp ước Waszava đã kết thúc hoạt động. Hội đồng các bộ trưởng quốc phòng, ủy ban quân sự, ủy ban kỹ thuật, v.v... đã bị giải thể.

(Mladá fronta Dnes 2.4)

TRƯỚC CHUYẾN ĐI THĂM NHẬT CỦA GORBACHOV

Một tuần trước khi Gorbachov thăm Tokio, Ha nghị viện Nhật bản đã thông qua quyết định yêu cầu Liên xô trả lại 4 hòn đảo trong quần đảo Kurila mà Liên xô đã và đang giữ từ cuối chiến tranh. Gorbachov đã than phiền rằng đàm phán với các đại diện Nhật bản hết sức khó khăn. Kết quả thế nào hội sau sẽ rõ nhưng cũng cần thấy rằng "vi anh ca trong gia đình XHCN" đang rất túng thiếu, mà những ông chủ Nhật bản thì rất giỏi đầu tư.

(Mladá fronta Dnes 10.4)

CHIẾN THẮNG TRÊN ĐÀ SỤP ĐỔ

Sau hai vòng bầu cử quốc hội ở Albani (cuộc bầu cử tự do đầu tiên kể từ năm 1946), đảng Lao động Albani giành được hơn hai phần ba số ghế trong Quốc hội. Theo kết quả không chính thức những người cộng sản đã giành được 168 trong số 250 ghế. Đảng dân chủ (đang đối lập lớn nhất) giành được 75 ghế. Các nhà quan sát cho rằng nguyên nhân thắng lợi của phe cộng sản là do ở nông thôn nông dân vẫn bị bùng phát thông tin, vẫn tiếp tục chịu sự tuyên truyền một chiều của cộng sản. Trong khi đó ở các thành phố dân chúng rầm rộ biểu tình bất chấp cả cảnh sát và xe tăng. Đảng thời do thời gian vận động bầu cử quá ngắn Đảng dân chủ (tập trung phần lớn trí thức Albani) không kịp phổ biến rộng rãi đường lối và chương trình của mình.

Cuộc khủng hoảng toàn diện và sâu sắc ở Albani không cho phép những người cộng sản ở đây được toàn quyền thao túng mặc dù họ vẫn nắm giữ chính quyền, quân đội, cảnh sát. Có thể đây là thắng lợi cuối cùng của họ trước khi hoàn sụp đổ.

(Mladá fronta Dnes 9.4)

CÔNG CHỨC LIÊN XÔ TƯ CHỐI GORBACHOV

Theo kết quả điều tra dư luận gần đây đăng trên tạp chí US News and World Report chỉ có 14% công dân Liên xô mong muốn để Gorbachov giữ chức vụ tổng thống Liên xô. Ngược lại 70% số người được hỏi muốn B. Yeltsin giữ chức vụ quan trọng này. Gorbachov chỉ được ưa thích hơn Yeltsin ở các nước cộng hòa Trung Á - vùng bảo thủ nhất. Yeltsin được dân chúng ưa chuộng nhiều nhất ở các nước cộng hòa Baltic (89%) và Cộng hòa liên bang Nga (76%).

(Mladá fronta Dnes 4.4)

IRAQ LÃI HỒA KỲ KHỞI CHẠY

Ngày 2.4.1991 Bộ ngoại giao Hoa Kỳ lại một lần nữa lên tiếng chất vấn các biện pháp hạn chế đối với Israel áp dụng đối với những người Palestine ở các vùng bị chiếm đóng.

(Mladá fronta Dnes 4.4)

BÁI CÔNG Ở MINSK

Ngày 4.4 phần lớn các xí nghiệp ở Minsk, thủ đô nước cộng hòa Belorussia trong Liên bang xô viết bị tê liệt do công nhân bãi công. Theo hãng tin độc lập Interfax nhằm viên các xí nghiệp lớn ở Minsk tập trung tại trung tâm thành phố biểu tình phản đối việc tăng giá áp dụng ở Liên-xô từ ngày 2.4.1991.

(Mladá fronta Dnes 5.4)

CÁC NƯỚC CỘNG HÒA PHIÊN HỢP HOẠT ĐỘNG

Các nước cộng hòa Estonia, Litvia, Latvia, Gruzia, Armenia và Moldavia sẽ phối hợp các hoạt động của mình trên con đường giành độc lập. Thỏa thuận này được ký kết tại Kişinév, thủ đô Moldavia trong cuộc họp các đại diện vào các ngày 6-7.4. Theo lời ông Jevgenij Petrov, đại diện của Litvia, tất cả 6 nước không định ký tên dưới ban hiệp ước liên bang và sẽ bác bỏ việc áp dụng kết quả trưng cầu ý dân về sự tồn tại của Liên bang xô viết, cái mà các nước này không tham gia, trên lãnh thổ của họ. Đồng thời họ hứa sẽ ủng hộ lẫn nhau để chống lại sức ép chính trị, kinh tế hay quân sự từ phía Liên xô nếu khả năng này xảy ra.

(Mladá fronta Dnes 9.4)

NHỮNG CON SỐ KHÔNG LỖ

Chi phí để khôi phục phần đông lãnh thổ nước Đức thống nhất sẽ lên tới con số 136 tỷ DM, tức 8400 DM cho mỗi công dân của CHDC Đức cũ. Đó là kết luận của Viện kinh tế Đức. Khoản tiền lớn nhất được dành để khôi phục và xây dựng cơ sở hạ tầng. Chẳng hạn chỉ trong năm nay hệ thống đường xá ở năm tiểu bang phía đông sẽ nuốt mất ít nhất một tỷ DM.

(Mladá fronta Dnes 9.4)

NHỮNG ĐOÀN NGƯỜI CHẠY NẠN KHỎI IRAK

Sau khi cuộc khởi nghĩa chống lại chế độ độc tài Saddam Hussein của dân tộc Kurd ở Irak bị đàn áp một cách man rợ (quân đội Irak sử dụng cả vũ khí hóa học) từng đoàn người đông hàng trăm nghìn bỗng bề nhau lũ lượt chạy sang các nước láng giềng. Lãnh của Saddam Hussein tấn bạo tàn công cả vào những người chạy nạn. Hiện có khoảng 400 000 người tỵ nạn tới trú chân ở Thổ Nhĩ Kỳ và khoảng 780 000 ở Iran. Liên hợp quốc đã thông qua khoản viện trợ khẩn cấp cho những người tỵ nạn, chủ yếu bao gồm lương thực và thuốc men. Máy bay từ các căn cứ quân sự Mỹ ở Thổ Nhĩ Kỳ liên tục chở lương thực thả xuống cho những người chạy nạn. Kế độc tài tàn bạo Saddam Hussein cho tới nay vẫn chưa chịu chấp nhận bất kỳ giải pháp nào do Liên hợp quốc và các nước đưa ra để giải quyết vấn đề những người Kurd ở Irak.

(Theo báo chí, TV và radio Tiệp Khắc và thế giới)

CÁC CÔNG NHÂN MỎ ĐỘI GORBACHOV TỰ CHỨC

Cuộc bãi công của công nhân mỏ ở các vùng khai thác than lớn ở Liên xô vẫn tiếp tục. Theo lời của Anatolij Malychin trong Ủy ban bãi công số lượng những người tham gia bãi công ngày càng tăng. Ngoài các yêu sách kinh tế như tăng lương cải thiện điều kiện làm việc những người bãi công còn có các đòi hỏi về mặt chính trị. Họ thể họ cũng quyết đối Gorbachov phải từ chức. Một phần ba các hầm than ở Liên xô đã ngừng làm việc. Cuộc bãi công đã bắt đầu gây ảnh hưởng xấu đến nền kinh tế Liên xô.

(Theo báo chí Tiệp Khắc)

HỘI QUÝ TRƯNG CẦU Ý DÂN Ở GRUZIA

Ngày 31.3.1991 Gruzia bắt đầu tiếp hình cuộc trưng cầu ý dân mang tính chất quyết định tương lai của nước cộng hòa này. Gần 3,5 triệu người có quyền bỏ phiếu, trong đó 30% không phải là người dân tộc Gruzia, đã trả lời câu hỏi: "Ông (bà) có đồng ý đề nghị độc lập quốc gia của Gruzia được phục hồi trên cơ sở văn kiện về sự độc lập ngày 16.3.1918?" Theo kết quả, chưa chính thức 99% số người trả lời: "Có." Tỷ lệ số người tham gia cuộc trưng cầu dân ý hình như lên tới 95%.

(Mladá fronta Dnes 2.4)

QUÂN ĐỘI HOA KỲ GIẢM BỐT SỰ CỐ MẶT CỦA MINH Ở ĐỨC

Hoa Kỳ muốn rút khỏi Đức số lượng quân lớn hơn nhiều so với chờ đợi. Theo báo Welt Am Sonntag Hoa Kỳ sẽ rút khỏi Đức tổng cộng 176 000 lính thay cho 56 000 dự định lúc đầu. Cũng theo nguồn tin này cho đến năm 1995 số lượng lính trong các căn cứ quân sự của Hoa Kỳ ở Đức sẽ giảm từ 204 000 xuống còn 70 000.

(Mladá fronta Dnes 8.4)

TIN TIẾP KHẮC

CHẤM DỨT SỰ THỐNG NHẤT

Cuộc họp đặc biệt ngày 6.4.91 của hội đồng Slovakia Công luận chống bạo lực (VPN) đã đưa ra chương trình phân hóa VPN. Các đại biểu đã quyết định cho đến ngày 27.4.91 phải hoàn thành việc phân hóa ở các cấp cơ sở để sau nghị hội đặc biệt của VPN (27.4) có thể độc lập hóa thành hai nghị hội riêng biệt: VPN và Cường lĩnh vì Slovakia dân chủ. Sự việc này dẫn đến từ tình trạng căng thẳng đã lâu trong nội bộ VPN, gắn liền với phong trào chia rẽ ở Slovakia, nó cũng làm cho quan hệ giữa các bộ trưởng trở nên căng thẳng và vị vậy giám tính năng của chính phủ. Trên thực tế dự luận dân chúng Slovakia vẫn hướng tới CNXH thực tiễn và 70% dân chúng cho rằng cái cách là một điều gì đó tồi tệ.

(Theo Mladá Fronta Dnes 8.4.91)

SINH VIÊN VÀ KỶ TỨC XÁ

Nỗi lo lắng lớn nhất của sinh viên giờ đây là làm sao có đủ để trả tiền ký túc xá khi bộ giáo dục quyết định sẽ tăng giá thuê phòng trong các ký túc xá bắt đầu từ tháng tư này: mỗi giường của phòng ba người là 160 Kčs, hai người là 190Kčs và phòng đơn là 260 Kčs/tháng. Mặc dù biết rằng chi phí thực cho ký túc xá phải gấp đôi hoặc ba lần số tiền trên và bộ giáo dục bị thiếu hụt tài chính một cách nghiêm trọng nhưng sinh viên vẫn phản đối cách thông báo tăng giá một cách đột ngột.

Ngày 13.4 bộ trưởng giáo dục, thanh niên và thể dục thể thao TK prof. Petr Vopenka đã gặp gỡ với các đại biểu nghị viện hàn lâm sinh viên của từng khoa và từng trường. Bộ trưởng đồng ý với đề nghị của sinh viên là phải công khai hóa các khoản chi phí cho ký túc xá và chuyển quyền quản lý, định giá cả hoàn toàn vào tay từng trường. Bộ chỉ quy định mức giá cao nhất cho phép.

(Theo Mlada Fronta Dnes 11-13.4.91)

GIÚP ĐỠ DÂN TỘC KURD

Cơ quan Hợp tác nhân đạo của TK ngày 10.4 đã quyết định giúp đỡ những người Kurd đang bị khủng bố ở Irak một khoản tiền là 500 000 Kčs, lấy từ quỹ hợp tác nhân đạo của TK đồng thời kêu gọi các cơ quan, tổ chức và cá nhân giúp đỡ ủng hộ những người đang gặp nạn. Hội chủ thập đồ TK cũng gửi một số hàng giúp đỡ với giá trị khoảng 300000Kčs.

(Theo Mladá Fronta Dnes 11.4.91)

KHOA NỢ 100% ??

Tổng thống Ba lan Lech Wałęsa tới thăm Pháp ngày 9.4.1991 với mục đích xin xóa bớt nợ và kêu gọi đầu tư vào Ba lan. Tổng thống Pháp François Mitterrand cho hay Pháp sẵn lòng xóa cho Ba lan từ 2 đến 3 tỷ frank trong số 30 tỷ frank tiền nợ. L. Wałęsa qua trả lời phỏng vấn báo Le Figaro thì thông báo rằng ông ta sẽ xin xóa những 80% nợ và rất lấy làm hài lòng nếu như chủ nhà xóa nợ 100%.

(Mladá fronta Dnes 10.4.91)

TAI NẠN XE LỬA

56 người bị chết, 241 người bị thương trong vụ tai nạn xe lửa ở Cuba. Đây là vụ tai nạn đường sắt bất hạnh nhất ở nước này từ trước đến nay.

(Mladá fronta Dnes 8.4.91)

SỐ PHẦN CỦA ARAFAT SẼ ĐƯỢC ĐỊNH ĐOẠT

Cuối tháng này tại Tuyrizi Tổ chức giải phóng Palestin (PLO) sẽ họp để quyết định số phần asir Arafat. Trong tổ chức PLO đã xuất hiện nhiều ý kiến yêu cầu ông ta từ chức do đã ủng hộ Irak trong cuộc xâm lấn Kuwait.

(Mladá fronta Dnes 5.4.91)

BẢN NGOẠI TỆ CHO DÂN CHÚNG

Từ 1.4 mỗi người dân TK có quyền được mua toàn bộ khẩu phần ngoại tệ của mình ở các nhà băng và quỹ tiết kiệm với giá trị 5000 Kčs/năm. Nếu ai năm ngoài chưa sử dụng phần của mình thì sẽ được mua đến 7000 Kčs. Trẻ em cũng được mua bằng nửa người lớn. Theo tổng kê thì dân TK chỉ tập trung vào 3 loại ngoại tệ: DM (80%, chủ yếu là ở phía bắc và tây Séc), silink Áo (15%, vùng nam Séc và Morava) và dollar (3%).

(Theo Mladá Fronta Dnes 30.3.91)

CÔNG TY CỔ PHẦN PHÁ SẢN

Sau công ty vận tải xây dựng Lovosice thì Pragoinvest là công ty cổ phần lớn thứ hai (lớn nhất trong ngành ngoại thương) tuyên bố phá sản sau một thời gian dài khủng hoảng, không có khả năng trả nợ cho ngân hàng cũng như thanh toán với khách hàng của mình. Ngân hàng trước tình trạng độ và khoản nợ đã quá lớn của công ty đã từ chối không cho vay tiếp. Các nhà góp cổ phần của công ty đều cho rằng nguyên nhân dẫn đến phá sản là sự phá giá tiền tệ, bắt đầu từ năm ngoài, tỷ lệ lãi suất cho vay quá cao của ngân hàng: 19 đến 24% và ngân hàng đã cư xử không được khách quan cho lắm đối với công ty.

(Theo Mladá Fronta Dnes 2.4.91)

HẰNG GIẤY SVIT CHIA THÀNH NĂM HẰNG LẺ

Từ 1.4 hãng giấy Svit được chia thành 5 công ty cổ phần nhỏ nằm dưới sự điều khiển của bộ công nghiệp: Svit Zlín, BOPO Třebíč, Sázavan - Zruč nad Sázavou, Botana Skuteč và TOMA Otrokovice. Lớn nhất trong số đó là Svit Zlín với 18000 nhân công và bao gồm 22 đơn vị sản xuất và dịch vụ. Tạm thời chưa có một dấu hiệu nào cho thấy rằng hãng sẽ hợp tác với người chủ cũ xưởng giấy ở đây là Tomáš Bata do những điều kiện không thể chấp nhận được đối với phía Tiệp mà ông đưa ra.

(Theo Mladá Fronta Dnes 2.4.91)

TRIỂN LÃM TIỆP KHẮC

Đại triển lãm Tiệp Khắc (trăm năm mới có một lần) sẽ khai mạc ngày 15.5.91 tại khu triển lãm Holešovice (công viên Fučík trước đây) và sẽ kéo dài khoảng 167 ngày với sự tham gia của 700 hãng TK và 150 công ty nước ngoài. Những trước tình hình kinh tế khó khăn hiện nay nhiều hãng vẫn chưa quyết định chắc chắn sự tham gia của mình. Theo kết quả thăm dò dư luận thì cũng chỉ có khoảng 28% số người được hỏi có ý định đến xem triển lãm, 1/3 thì nói rằng họ còn có nhiều mối lo khác. Vé vào cửa cho trẻ em từ 6 đến 15 tuổi sẽ là 20Kčs, cho sinh viên, binh lính và người vô hưu là 40Kčs.

(Theo Mladá Fronta Dnes 3.4.91)

CUỘC CHẠY ĐUA CHƯA KẾT THÚC VỀ LUẬT ĐẤT ĐAI

Sau nhiều tuần tranh cãi, bàn bạc, chỉ trích, góp ý kiến, quốc hội liên bang TK vẫn chưa thông qua được một điều luật quan trọng nông-bông-luật về đất đai- mặc dù thời vụ đang đến gần. Các đại biểu không thống nhất được với nhau ở các điểm: hình thức trao trả ruộng đất lại cho chủ cũ, cá nhân hoặc tổ chức hay giáo hội; hình thức chuyển thể các hợp tác xã hiện nay... Cũng cần nói thêm rằng nước Hungary láng giềng cũng đang bàn về một điều luật tương tự đã ba tháng nay mà chưa đi đến kết quả cuối cùng.

Ngày 11.4, chính phủ tuyên bố đã kết thúc việc hoàn thiện đề án điều luật và trao toàn quyền lại cho quốc hội.

(Theo Mladá Fronta Dnes 4-12.4)

CHÍNH PHỦ BÓP CHẾT TỰ DO NGÔN LUẬN ?

Quyết định của chính phủ liên bang TK ngày 28.3.91 vẫn giữ nguyên 22% thuế thu nhập của các báo chí thường kỳ đã gây ra một làn sóng phản ứng mạnh mẽ trong giới báo chí. Ban biên tập các báo, tạp chí cùng với hội nhà báo, hội các nhà xuất bản và phát hành ở các nước cộng hòa đã công bố lời phản đối của mình. Trước tình hình giá cả gia tăng, công in ấn tăng vọt thì việc giữ nguyên mức thuế này là một đòn đánh nặng nề vào báo chí. Ở các nước dân chủ phương Tây mức thuế này thấp hơn nhiều, thậm chí báo chí còn hoàn toàn không bị đánh thuế ở một số nước.

(Theo Mladá Fronta Dnes 3-7.4.91)

VPN ĐỪNG THỬ BA!

Theo kết quả thăm dò dư luận hồi đầu tháng 3.91 thì việc giữ nguyên Diễn đàn Công dân (OF) được sự ủng hộ lớn nhất trong dân chúng vùng Séc (1/4 số người được hỏi), trong nội bộ OF thì đảng Dân chủ Công dân (ODS) được ủng hộ nhiều hơn (12%) so với Phong trào Công dân (OH) (8%). Ở nước Cộng hòa Slovakia Công luận chống bạo lực đã bị mất vị trí dẫn đầu, tụt xuống hạng thứ ba (14% ủng hộ) sau Phong trào dân chủ Thiên chúa giáo (KDH 21%) và đảng Dân chủ cánh tả (16%). Số người ủng hộ đảng Cộng hòa của Miroslav Sladek cũng có chiều hướng tăng lên, nhất là ở Morava.

(Theo Mladá Fronta Dnes 6.4.91)

SÚNG NỔ TRƯỚC ĐÀI SỨ QUÁN

Đề phản đối hành động khủng bố của chính phủ Irắc gây ra đối với dân tộc Kurd sau khi đã dập tắt cuộc khởi nghĩa của họ diễn ra ở miền bắc Irắc đồng thời kêu gọi các tổ chức quốc tế, LHQ và Mỹ can thiệp nhằm chấm dứt các hành động diệt chủng đó, ngày 5.4.91, các sinh viên Kurd đang học tập tại TK đã tổ chức một cuộc mít tinh tại trung tâm thông tin của LHQ và trước sứ quán Mỹ dưới khẩu hiệu: "Hãy chấm dứt các hành động diệt chủng tiếp theo". Sau đó họ tiến tới trước của đại sứ quán Irắc biểu tình và cố gắng thu nhập thêm tin tức về số phận những đồng bào của mình ở Irắc. Khi đó một vài nhân viên sứ quán Irắc, được trang bị dùi cui, súng lục và cả tiểu liên, chạy ra đánh đập và bắn khoáng một chục viên đạn vào những người biểu tình lấy cớ là để bảo vệ đại sứ quán trước cố gắng thâm nhập vào đây của đoàn biểu tình mặc dù chưa có ai lọt vào trong đó.

Phía TK đã tuyên bố đây là một hành động trái luật pháp, vô nhân đạo và đi ngược lại với những quy ước ngoại giao. Sau các cuộc điều tra, chính phủ TK đã quyết định trục xuất bốn nhân viên đại sứ quán Irắc, trong đó có hai nhà ngoại giao với cấp vụ tùy viên. Đó là những người đã trực tiếp tiến hành vụ nổ súng nói trên.

(Theo Mladá Fronta Dnes 6-9.4.91)

Mục Tin tức do Triệu Đức Tuấn phụ trách.

